

Cihanbeyli'nin (Konya) Tarihi Süreç İçerisinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği

Hacı Ahmet ŞİMŞEK^{1*} , Sariye UÇAR²

¹ Kastamonu Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Felsefe Bölümü, Kastamonu / Türkiye

² Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü, Konya / Türkiye

*Sorumlu yazar: simsekahmet@kastamonu.edu.tr

Özet: Çalışma alanı olarak belirlenen Cihanbeyli ilçesi, Konya ili sınırları içerisinde yer almaktadır. Cihanbeyli ilçesi sınırları içerisinde yapılan ilgili literatür çalışmasında, Cihanbeyli'nin farklı kültürlerin bir arada yaşadığı zengin bir tarihe sahip olduğu açıkça görülmektedir. İlk çağlardan itibaren farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış olan ilçe, bu çeşitliliği koruyan ve farklılıklara hoşgörü gösteren kozmopolit bir yapıya sahiptir. Küresel iklim değişikliği, tüm dünyanın karşı karşıya kaldığı çok önemli bir çevre ve kalkınma sorunu olarak kabul edilmektedir. Doğal nedenler, coğrafi keşifler ve sanayileşme gibi birçok nedenden dolayı ortaya çıkan iklim değişikliği, kuraklık şeklinde ülkemizi giderek daha fazla etkilemeye başlamıştır. Sadece fiziksel bir gelişme olarak görülmemesi gereken kuraklık, insan yaşamını büyük ölçüde etkilemekte ve yaşamsal faaliyetleri ve tarımsal üretimi olumsuz etkilemektedir. Küresel iklim değişikliğinden doğrudan etkilenen iller arasında yer alan Konya iline bağlı Cihanbeyli ilçesi ve Tuz Gölü, iklim değişikliği ile ilgili gözle görülür etkileri nedeniyle çalışmamızın konusu olmuştur. Bu çalışmada Cihanbeyli ilçesinin tarihi ve etnik kökeni ele alınırken, ilçenin küresel iklim değişikliğinden ne ölçüde etkilendiği, yıllık ortalama sıcaklık, yıllık en düşük minimum sıcaklık, yıllık en yüksek maksimum sıcaklık verileri incelenmiş ve Cihanbeyli ilçesinin karşı karşıya kaldığı etkileşim analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Cihanbeyli İlçesi Tarihi, Tuz Gölü, Kuraklık

The Environment, Urbanization, and Climate Change of Cihanbeyli (Konya) in the Historical Process

Abstract: The town of Cihanbeyli, which has been appointed as the domain of study, is located within the borders of Konya province. In the relevant literature study conducted within the domain of the town of Cihanbeyli, it is clear that Cihanbeyli has a rich history in which different cultures have existed together. The town, which has been home to different civilizations since the early ages, has a cosmopolitan structure that maintains this diversity and tolerates differences. Global climate change is regarded as a very crucial environmental and development problem that the whole world has been facing. The climate change, which has been generated due to many reasons such as natural causes, geographical discoveries and industrialization, has increasingly commenced to impact our country in the form of drought. Drought, which should not be regarded as only a physical development, greatly impacts human life and negatively affects the vital activities and agricultural production. The town of Cihanbeyli of Konya province and the Salt Lake, which are among the provinces directly affected by global climate change, have been the subject of our study due to their visible impacts related to climate change. In the present study, while the history and ethnic origin of the town of Cihanbeyli have been addressed, the degree to which the district has been impacted by the global climate change, the annual average temperature, the annual lowest minimum temperature, the annual highest maximum temperature data have been investigated and the interaction that the town of Cihanbeyli has faced has been analyzed.

Keywords: History of the town of Cihanbeyli, the Salt Lake, Drought, Global Climate Change.

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Alıntı: Şimşek, H. A. & Uçar, S. (2025). Cihanbeyli'nin (Konya) Tarihi Süreç İçerisinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği, Memba Su Bilimleri Dergisi, 11, (1) 130–137, DOI:

Başvuru Tarihi: 6 Mart 2025, **Kabul Tarihi:** 24 Mart 2025, **Yayın Tarihi:** 27 Mart 2025

1. Giriş

İç Anadolu bölgesinin orta kısmında bulunan Cihanbeyli, Konya iline bağlı bir ilçedir. Ortalama yükseltisi 1.000 m olan geniş bir plato üzerinde kurulan ilçe, Konya İl merkezine 100 km uzaklıktadır. Tarihi süreç içerisinde sürekli bir merkez konumunda olan Cihanbeyli ilçesi gerek tarihi önemi, gerek bünyesinde barındırdığı kültürel çeşitliliği ile kozmopolit bir yapıya sahip olması ve gerekse Konya'nın tahıl ambarı olması dolayısıyla önemli bir yere sahiptir.

Cihanbeyli ile ilgili yapılan çalışmalar genellikle tarihi boyutta olup bölgenin tüm özelliklerinin ele alındığı, toplu bilgilerin yer aldığı bir kaynak bulunmamıştır. Bu açığı bir nebze de olsa kapatabilmeyi amaçlayan bu çalışmada Cihanbeyli'nin tarihine, coğrafi, demografik ya, etnik yapısına, çevre, şehircilik ve iklim değişikliği noktasında ne derece bir etkilenme altında olduğu araştırılarak sonuçları ortaya konulmuştur.

2. Materyal ve Metod

Çalışmamıza makalemizin başlıklarını hazırlayarak ve ardından konuya ilişkin kaynak taraması yapılarak başlanmıştır. Yazılı kaynakların yanında sözlü kaynakların (röportajlarında) kayıt altına alınması gerçekleştirilmiştir. Cihanbeyli ve Tuz gölü havzasında Küresel ısınma ve iklim değişiklikleri noktasında yapılan araştırmalar ve çalışmalar da incelenmiş ve sonrasında tüm bu veriler ışığında bu çalışma hazırlanmıştır. Çalışmamız sözel verilerin kullanımı yanında araştırmamızın sonuçlarında elde ettiğimiz sayısal verilerle de desteklenmiştir. Makalemiz tüm bu verilerin ortaya konulmasının ardından son derece büyük bir tehdit olan Küresel Isınma ve buna bağlı olarak gelişim gösteren iklim değişikliğinin Konya'nın tahıl ambarı olma görevini üstlenen Cihanbeyli İlçesindeki hasarlarını en aza indirmek için yapılabilecek çalışma önerileriyle tamamlanmıştır.

3. Bulgular

Yapmış olduğumuz araştırmalar sonucu elde ettiğimiz verilerde Cihanbeyli'nin ilk adının kaynaklarda Esbikeşan olarak geçtiği görülmüştür. Doğu illerinden göç ederek gelen halk, şimdiki ilçenin bulunduğu tepenin üzerindeki inlere yerleşmiştir. Bu nedenle de bir dönem ilçenin adı İnevi olmuştur. Esbikeşan ilçesi sıklıkla ilçelikten bucaklığa düşürülmüş, sonrasında yeniden ilçeliğe terfi ettirilmiştir (CK, 2002: 4).

Geçen asır içerisinde Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dan gelerek bu yöreye yerleştirilmiş olan Canbegli (/Canbeyli) aşireti kış ve ilkbahar aylarında Tuz Gölü ve Haymana arasındaki bölgede sürülerini otlatmışlar, yazın ise Ankara'nın kuzeyinde yer alan dağlık bölgede dolaşmışlardır. Canbegli aşiretinin yerleştirildiği Böğrüdelik köyü 1928 yılında ilçe merkezi olmuştur. Cihanbeyli ise Mürseli Efendi nahiyesi adını alarak bu ilçeye bağlanmıştır. 1929 yılında Böğrüdelik ilçelikten düşürülerek Mürseli Efendi nahiyesi ilçe olmuş ve bu süre zarfı içerisinde Mürseli Efendi adı Cihanbeyli'ye dönüştürülmüştür (CK, 2002: 5).

Doğu ve Güneydoğu illerinden gelerek bölgeye yerleştirilen ailelerle Kafkaslardan ve Balkanlardan gelmiş olan ailelerin bir arada yaşadığı kozmopolit bir bölge olan Cihanbeyli ilçesi aynı zamanda Konya'nın tahıl ambarı olarak ayrı bir öneme sahiptir. Yapılan araştırmalar sonucu elde edilen verilere bakıldığında küresel ısınma ve buna bağlı gelişim gösteren iklim değişikliğinden Cihanbeyli ilçesinin de büyük ölçüde etkilendiği görülmektedir. Çalışmamızda Tuz Gölü ve çevresinde kuraklık seviyesinin tespit edilmesi yönünde önemli parametrelerden biri olan yağışın eğilim ve değişim tespiti için yıllık ortalama yağış tutarlarının ele alındığı grafikler incelenmiş bunlar çalışmamızın ilgili bölümlerinde ele alınmıştır.

3.1. Coğrafya ve Demografyası

Konya ilinin bir ilçesi olan Cihanbeyli 38-39 kuzey enlemleri ile 32-55 doğu boylamları arasında yer almaktadır (MKA, 2019: 5). İlçenin yaklaşık alanı 3000 km²'dir. İlçe merkezinin denizden yüksekliği 970 m'dir. Konya ilinin en geniş toprağa sahip ilçesi olan Cihanbeyli Konya'nın tahıl ambarı olarak bilinmektedir. Cihanbeyli, doğusunda Şereflikoçhisar ve Aksaray sınırlarının kesiştiği Tuz Gölü, batısında Yunak ve Sarayönü, kuzeyinde Kulu ve Haymana, güneyinde ise Altınekin ilçesiyle çevrilidir (CK, 2002: 14).

Cihanbeyli, kendi adını taşımakta olan geniş bir plato üzerinde kurulmuştur. İlçe, halk arasında "İnözü" olarak bilinen geniş tabanlı bir vadinin her iki yamacında ve Tuz Gölü'nün 20 km batısında yer almaktadır. İç Anadolu Bölgesi'nin denizden uzak ve deniz etkisine kapalı olan bu kesiminde yarı kurak karasal iklim görülmektedir. Yıllık ortalama sıcaklık 12,3° C' dir. Yazları sıcak ve kurak geçmekte olan ilçede kışlar soğuktur. Yıllık yağış miktarı 322,5 mm'dir. İlçeye, ortalamalar dikkate alındığında, en fazla yağış mart ve nisan aylarında düşmektedir (CK, 2002: 16). Bölgede İnsuyu ve Çorca isimli iki akarsu bulunmaktadır. Cihanbeyli'nin yakın çevresine bakıldığında irili ufaklı birçok göl ile karşılaşmaktadır. Bunlardan en önemlileri Tuz, Tersakan, Bolluk ve Köpek gölleriyle Cihanbeyli Göleti'dir (Şimşek, 2011: 254).

Cihanbeyli nüfusu 2021 yılına göre 25.782 erkek ve 25.652 kadından oluşmak üzere **51.434**'tür. Bu sayı %50,13 erkek,% 49,87 kadın oranına karşılık gelmektedir (https://www.nufusu.com/ilce/cihanbeyli_konya-nufusu-Erişim: 30 Haziran 2023).

3.2. Cihanbeyli'nin Etnik Yapısı

İlçenin etnik yapısı incelendiğinde ilçe genelinde çok kültürlülüğün ön planda olduğu bir etnik yapı gözlenmektedir. İleri Osmanlı Devleti'nin yükseliş devrinde bölgeye yerleştirilmiş Oğuz boyundan gelmekte olan yerleşik aileler; ikincisi bölgeye Doğu ve Güneydoğu'dan gelen Kürt aşiretler; üçüncüsü Balkan ve Kafkas (Azerbaycan Karabağ) Türkleri; dördüncüsü Doğu Anadolu'dan gelen muhacirler; beşincisi Ulu Türkistan'dan gelen Tatarlar ve bir de Konya'nın Bozkır ilçesinden göç ederek bölgeye yerleşen Bozkırlılardır ki onlar da az sayıda ailelerdir.

3.3. Yerleşik Halk

Merkezde ve civar köylerde ikamet eden halk, nüfus yoğunluğu açısından en fazla olan kesimdir. Konya ve çevresinde yer alan Türk oymakları hem Karamanoğulları Beyliği döneminde hem de Osmanlı Devleti döneminde soylu atlar yetiştirmişlerdir. Devlete ödemekle yükümlü oldukları vergilerini yetiştirmekte oldukları atlardan verdikleri için kendilerine Osmanlı Devleti tarafından "Atçekenler" ismi verilmiş ve sonradan ödenen bu vergi nakde çevrilmiştir (CK, 2002: 8). Tabii olarak Atçeken oymağının içerisinde farklı oymaklardan da katılım olmuş ve kaynaşmalar gerçekleşmiştir.

3.4. Aşiretler

Cihanbeyli ve çevresine Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinden göç ederek yerleşmiş olan çok sayıda aşiretten söz etmek mümkündür. Bunların en meşhur olanı Halıkanlı aşiretidir. Bu aşiret Adıyaman civarından 1840'lı yıllarda gelerek bugünkü Gölyazı ve Yapalı mevkilerine yerleşmişlerdir. Günyüzü ve Kırkışla halkı ise hemen hemen aynı dönem içerisinde Şırnak'ın Silopi ilçesinde yer alan Cudi dağlarından göç ederek bugünkü buldukları konuma yerleştirilmişlerdir. Diğer bir aşiret olan Rışvan aşireti ise 1849 yılında Malatya, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Diyarbakır bölgesinden göç etmek suretiyle günümüzdeki Yeniceoba ve çevresine yerleşmişlerdir. Rışvan aşiretinin kolları ve o kollara mensup olan mahalleler ise şu şekildedir: Nasırlı (Yeniceoba, Karagedik, Burunsuz, Kuşça), Halıkan (Gölyazı, Karacadağ, Yapalı), Ömeran (Tavşançalı, Beşkardaş, Çöpler, Altılar, Tavlıören, Zincirlikuyu), Sewkan (Bulduk, Kerpiç, Güzelyayla, Celep, Gürdoğan), Celikan (Kütükkuşağı, Atkafası, Kırkpınar, Hisar), Molikan (Kırkışla), Cütkan (Cihanbeyli, Kulu). İlçenin batısına düşen Zaferiye ve Beylioğlu mahallelerinin ise Canbegli aşiretine mensup oldukları bilinmektedir (CK, 2002: 8).

3.5. Balkan Göçmenleri

1950'li yıllarda Balkanlardan Türkiye'ye gelerek buraları yurt edinen göçmenler, devlet kontrolünde Anadolu'nun çeşitli bölgelerine yerleştirildikleri gibi Cihanbeyli ilçesine bağlı olan Tüfekçipınar (Bulgaristan'dan gelmiş olan Bulgar Türkmenleri) (Gülgönül, 2017: 78), Ayışığı (Bulgaristan'dan gelmiş olan Bulgar Türkmenleri), Pınarbaşı, İnsuyu mahallelerine yerleşmişlerdir.

3.6. Kafkas Göçmenleri (Azerbaycan Karabağ Türkmenleri)

Azerbaycan Gence/Arran Karabağ bölgesinden Anadolu'ya göç eden Bozulus'a tabi Karabağ aşiretine Anadolu'da ilk kez 1540 yılında rastlanır (Şirin, 2018: 9). Karabağ aşireti Anadolu'ya gelmesinin ardından İran'a, Azerbaycan'a ve tekrar Anadolu'ya göç etmiş ve Anadolu'nun birçok bölgesinde yerleşim göstermiştir. Aydın, Manisa, Adana, Rakka, Tarsus, Sis, İçel, Çirmen, Karaman, Kars, Iğdır, Konya Cihanbeyli, Eskişehir, Afyon Bolvadin, Emirdağ, Sultandağı'nda geldikleri bölgelere isimlerini vermek suretiyle yerleşen Azerbaycan Türkmenleri çok sayıda Karabağ isimli köyler kurmuşlardır (Şirin, 2018: 11-12). Bugün Cihanbeyli'ye bağlı olan Karabağ Mahallesi Türkmenleri bölgeye 19. yüzyıl başlarında yerleşmişlerdir (Gülgönül, 2017: 78). Konya'ya gelen Karabağ Türkmenlerini dönemin valisi Musalla Bağları semtine yerleştirmiştir. Daha sonra Cihanbeyli'ye göç eden halk Bolluk gölü mevkiine yerleşmiştir. Burada develeri yanıkara hastalığına yakalanan Karabağlılar bu olay üzerine bugünkü mahallenin bulunduğu konuma yerleşmişlerdir.

3.7. Tatarlar

Rusya (Omsk) bölgesinden Anadolu'ya göç ederek gelen Özbekistan Tatarları 1910 yılında Cihanbeyli'ye bağlı olan Böğrüdilik köyüne yerleşmişlerdir (Gülgönül, 2017: 78). Böğrüdilik'te yaşamakta olan Tatarlar, Rus himayesinde yaşayan ecdatlarının Sibiry bölgesindeki din, dil ve kültürleri üzerinde uygulanan Rusya'nın götüğü asimilasyon politikalarına karşı göç etmeyi uygun gördüklerini ifade etmişlerdir (Kıran, 2020: 1). Sibiry'deki Müslüman Özbekler, Türkiye'ye göç edebilmek için 7 yıl kadar sıkıntılı bir süreç yaşamışlardır. 10 Kasım 1907'de Ramazan Bayramı'nda 185 erkek, 186 kadın olarak kızaklarla yola çıkmışlardır uzun ve sıkıntılı bir göç sürecinin ardından 1 Ocak 1908 yılında İstanbul'a ayak basmışlardır. Rus hükümeti ve Osmanlı Devleti'nden yerleşim izni çıkmasının ardından Tatarlar nihayet Böğrüdilik Yaylasına yerleşmişlerdir (Kıran, 2020: 8-9).

3.8. Muhacirler

Muhacirleri Ağrı ve Erzurum muhacirleri olarak ele almak gerekmektedir. Ağrı muhacirleri 1950 yılında geçim zorluğu yaşamaları nedeniyle Cihanbeyli'ye gelmişlerdir. Celali soyundan olduklarını ifade eden bu topluluğa devlet burada bir arazi tahsis etmiştir. Erzurum muhacirleri ise ilk olarak 1954 yılında Cihanbeyli

bölgesine gelmeye başlamışlardır. Devletin kendilerine arazi tahsis etmesiyle birlikte yerli halk ile kaynaşarak yaşamlarını sürdürmüşlerdir (CK, 2002: 9).

3.9. Bozkırlılar

Cihanbeyli'de yaşayan halk arasında yukarıda bahsini etmiş olduğumuz gruplar dışında Konya'nın Bozkır İlçesinden göç ederek buraya yerleşmiş olanlar da bulunmaktadır. 1952 yılı ve sonrasında ekonomik problemler nedeniyle göç ederek Cihanbeyli'ye yerleşen halk, geldikleri yıllarda 80 hane dolaylarındadır. Halkın büyük çoğunluğu Karşıyaka ve Bahçelievler mahallelerinde ikamet etmektedirler. Bozkırlılar kısa süre içerisinde bölgeye uyum sağlayarak bölge halkıyla kaynaşmışlardır (CK, 2002: 9).

Sonuç olarak Cihanbeyli, bünyesinde barındırdığı bu etnik çeşitliliğe rağmen hiçbir zaman bundan rahatsızlık duymadan, birlik ve beraberliğine zarar vermeden bir bütünlük içerisinde yaşamayı başarmış ve bu konuda büyük bir örnek teşkil etmiştir. Bu bahsedilmiş olan gruplar arasında kız alıp-verme çok fazla görülmektedir ve böylece de güçlü akrabalık ilişkileri kurulmuştur.

3.10. Tarihi

İlkçağ'da Cihanbeyli

"Cihanbeyli ilçesinin kurulduğu platonun ismi antik dönemde Axylon Ovası olarak bilinmekteydi. Galatia, Lykaonia ve Frigya bölgeleri ile çevrili olan bu bölge MS IV. yüzyıldan itibaren, Bizans Döneminde Phrygia'dan ayrılarak bazı kentlerle kurulan Galatia Salutaris vilayeti içerisinde görülür. Galatya ile Lykaonia sınırı Glauma (İnsuyu) ile Petinessos (Piribeyli) idi" (Bahar, 2011: 254).

Cihanbeyli ilçesi günümüzde olduğu gibi antik dönem içerisinde de kuzey-güney ulaşımında önemli bir yere sahipti. Galatya'nın merkezi Ankara ve çevresini Lykaonia'ya bağlayan yollar üzerinde bulunmakta idi. "Hatip Yaylası, Bahadırli Yaylası, Kuru Yolu, Aktoprak, Karaçayır 1-2-3, Eski Köy, Öz, Karının Pınarı olarak bilinen bu yüzey yerleşmelerinde Roma-Bizans kültürlerine ait izlere rastlanmıştır" (Bahar, 2011: 254). Cihanbeyli ve çevresi Orta Anadolu'nun merkezinde stratejik bir konuma sahip olması; ulaşım yollarının kesişmekte olduğu bir bölgede yer alması, insanların Neolitik Çağ'dan itibaren (MÖ VII. binler) kullandıklarını bildiğimiz tuz kaynağına sahipliği gibi sebeplerden ötürü en erken devirlerden itibaren uygarlıkların dikkatini çekmiştir.

Antik kaynaklarda "Tatta" olarak adı geçen Tuz Gölü ve Cihanbeyli çevresinde Neolitik Devirden itibaren çeşitli yerleşmeler görülmüştür. Cihanbeyli-Yapalı köyündeki Ilıca Pınar'da görülen Neolitik dönem yerleşimi bu devrin izlerini taşımaktadır (Bahar, 2011: 254).

Henüz Anadolu'da yazılı belgelerin görülmediği dönemlerde MÖ III. binli yıllara ait Mezopotamya yazılı belgelerinde bölgede yer almakta olan tuz kaynaklarının önemine ilişkin bilgilere değinilmiştir. Örneğin Akad Kralı Sargon'a MÖ 2350 yıllarında yazıldığı tespit edilen bir mektupta Puruşanda'ya tuz ticaretine giden ve o bölgede mahsur kalmış olan tüccarların kraldan yardım istedikleri görülmektedir. Her ne kadar Puruşanda'nın Konya Karahöyük mü yoksa Aksaray-Acemhöyük mü olduğu konusunda farklı görüşler bulunmakta olsa da bu durum tüccarların bölgeye tuz ticareti için gelmiş oldukları gerçeğini değiştirmez (Bahar, 2011: 255).

Diğer taraftan bölge Hititler devrinde de Batı Anadolu'da güçlü bir federasyon devleti olarak hüküm süren Arzawa Devleti'ne karşı yaptıkları seferlerin üzerinde bulunan bir bölge konumundaydı. Hititler döneminde Cihanbeyli ve çevresi Zallara (Zalaraias) olarak isimlendirilmekteydi. Zallara'nın kuzeyi Kulu bölgesi Harziuna, güneyi Konya bölgesi Lukkoniwia ve batı bölgesi Ilgın-Akşehir çevresi Pitaşşa olarak adlandırılmıştı. Cihanbeyli bölgesinde Hitit dönemine ait çeşitli yerleşmeler görülmektedir. Bunlar, Gemecik mahallesindeki Kültü, Damlakuyu mahallesindeki Çorca Höyüğü, Sağlık mahallesinde Mişko, İnsuyu mahallesinde Emir Ören Höyüğü, Karatepe mahallesinde ise Karatepe Höyüğüdür. Bu yerleşmelerden yalnızca Gemecik mahallesindeki Kültü'de Hitit İmparatorluk dönemine ait çanak çömlek buluntuları tespit edilmiştir (Bahar, 2011: 255).¹

Cihanbeyli'nin Çorca, Karatepe, Mişko ve Kulu'nun Gire Gord isimli höyüklerinde Demir Çağı dönemiyle tarihlenen çanak çömlek buluntuları bu dönemde bölgedeki yerleşimin en önemli kanıtlarıdır. Bölgedeki Geç Hitit dönemi yerleşim yerlerini Frig yerleşmeleri izlemiştir. Çorca, Mişko ve Gire Gord yerleşim yerlerinde Frig dönemine ait boyalı, bezekli çanak çömlek parçaları tespit edilmiştir (Bahar, 2011: 255).

Cihanbeyli ve çevresi Roma-Bizans döneminde ulaşım yolları üzerinde olması dolayısıyla İstanbul-Antakya-Kudüs arasındaki haç yolları üzerinde bulunduğu da görülmektedir. Fakat bölge su açısından yeterli olmamasından dolayı bölgeden geçmekte olan yollar dönem dönem önemini yitirmiştir. Bu sebeple büyük askeri birlikler, çoğu zaman Tuz Gölü'nün kuzeyinden Aksaray istikametini ya da daha da güneyden Akşehir- Lâdik- Altınekin- Aksaray; Akşehir-Konya ya da Karaman- Bozkır- Beyşehir- Isparta hattını kullanmayı tercih etmişlerdir. Dolayısıyla Cihanbeyli ve çevresi tarih boyunca batı-doğu ulaşımı üzerinden Anadolu'nun kuzey-güney yol bağlantısını sağlamıştır. Günümüzde de Konya-Ankara karayolunda bu bağlantıyı görmemiz mümkündür (Bahar, 2011: 256).

¹ 2012 yılında çıkarılmış olan Büyükşehir yasasıyla köyler mahallelere dönüştürülmüştür.

3.11. İlkçağ'dan Sonra Cihanbeyli

Türklerin Anadolu'yu fethinin ardından sürekli savaşlara, en azından büyük orduların hareketlerine sahne olan Cihanbeyli (Esbikeşan) bölgesinde sürekli bir hareketlilik söz konusudur. Anadolu'yu yurt tutmuş olan ilk Türk boylarının iskânından sonra XIII. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Cihanbeyli yine siyasi olayların yaşandığı bir bölge olmuştur (Gülgönül, 2017: 6). "İlk yerleşme ve kısmi huzur ortamından sonra Moğollar Selçuklu devletine el koymuş, tahakkümleri arttıkça huzursuzluk ve kargaşa birbirini takip etmiştir. Moğollar, özellikle 1278, 1280 ve 1286 yıllarında Konya bölgesinde büyük tahribat yapmışlardır (Turan, 1993: 447)." Bölge Moğol ve Türkmen beylerinin mücadelelerine sahne olmasının ardından XIV. yüzyıldan XV. yüzyıl sonuna kadar Osmanlı-Karamanoğlu arasındaki mücadelelerde tehlike anında rahatlıkla terkedilebilecek bir yer olarak konar-göçerlerin barındığı bir alan olmuştur. Osmanlı devleti bölgede kesin hâkimiyeti sağlamasının ardından konar-göçer yaşam tarzını benimsemiş olan Türkmenlere iyi at yetiştirdikleri için "Atçekenlik" statüsü vermiştir (Karadeniz, 1997: 116-117). Osmanlı-Karamanoğlu mücadelelerinin hemen ardından XVI. yüzyılda başlayan ve XVII. Yüzyılın ortalarına kadar devam eden Celali isyanları Cihanbeyli bölgesinin demografik özelliklerinin yeniden şekillenmesine sebep olmuştur. XVIII. yüzyıldan itibaren Celali isyanları nedeniyle boş kalan bu bölgeye Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinden gelen aşiretler yerleştirmiştir. Bu aşiretler önceleri bölgeye yalnızca yaylak amaçlı yaz aylarında gelmiş, Eylül sonlarına doğru develerini yükleyerek Çukurova taraflarına Halep altına gitmişlerdir (CK, 2002: 3). Doğu illerinden göç ederek gelen halk ilçenin bulunduğu tepedeki inlere yerleşmiştir. İlk inleri ev, daha sonra ise ağıl, samanlık, ahır, depo olarak kullanmışlardır. İnlerin ev olarak kullanılması sebebiyle bölge belli bir dönem İNEVİ olarak adlandırılmıştır (CK, 2002: 4).

Cihanbeyli tarihi süreç içerisinde birçok kez ilçelikten bucaklığa, bucaklıktan ilçeliğe statü değişikliği yaşamıştır. Doğu illerinden gelen göçler sırasında Cihanbeyli'nin Böğrüdelik mahallesine, "Canbegli Aşireti" yerleştirilir. Böğrüdelik, 1928 yılında ilçe merkezi haline gelir. Cihanbeyli de "Mürseli Efendi" Nahiyesi ismini alarak Böğrüdelik'e bağlanır(CK, 2002: 4). 1929 yılında Böğrüdelik'ten ilçelik alınır, Mürseli Efendi Bucağı ilçe olur. Böğrüdelik'te bulunan Canbegli Aşiretinin adına uygun olarak Mürseli Efendi adı "Cihanbeyli'ye" dönüştürülür (CK, 2002: 5).

3.12. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği

Cihanbeyli'nin, doğusunda Tuz Gölü ve Aksaray ili, batısında Sarayönü ve Yunak ilçeleri vardır. Güneyi Altınekin ilçesi, kuzeyi Kulu ve Ankara'nın Haymana ilçeleriyle çevrilmiştir. Yüzölçümü yaklaşık 4.109 km²'dir ve Cihanbeyli yüzölçümü bakımından Türkiye' nin en büyük ilçesidir (<http://www.konya.gov.tr/cihanbeyli> Erişim: 30 Haziran 2023).

Cihanbeyli tarih boyu bucaklıktan ilçeliğe, ilçelikten bucaklığa birçok kez yer değiştirmiştir. Bu sürekli yaşanan değişim, ilçenin durumunun bir türlü netleşemiyor olması, çok büyük bir yüzölçümüne sahip olması gibi sebepler neticesinde Cihanbeyli bir türlü tam bir gelişme ve şehirleşme sağlayamamıştır.

Tarihi süreç incelendiğinde Cihanbeyli'nin ilçe oluşu Cumhuriyet tarihi ile özdeş görünmektedir. 1928 yılında Konya-Ankara karayolu yapılmıştır. Yolun yapımı ile birlikte Cihanbeyli diğer bir ismi ile (Mürseli Efendi) merkez durumuna gelmiştir. Konya-Ankara karayolu 260 kilometrelik bir yol olup bu güzergâh üzerinde hiçbir ilçe merkezi bulunmamaktadır. Devletin hizmetlerini halka rahat bir şekilde ulaştırması için özellikle sağlık ve savunma ihtiyaçlarının rahat bir şekilde giderilmesi adına bu güzergâh üzerinde bir ilçe bulunmasının faydalı olacağı düşünüldükçe Mürseli Efendi'nin ilçe olmasına karar verilmiştir. Böğrüdelik'ten ilçelik alınarak 1929 yılında Cihanbeyli ilçe olmuştur (CK, 2002: 5).

1980 yılında dönemin belediye başkanı Mustafa Kerimoğlu zamanında Cihanbeyli merkezine uzak olan yerlere beldeler kurulmuş ve bu bölgeler kasaba belediyeleri şeklinde yönetilmeye başlanmıştır. Atılan bu adımla birlikte Cihanbeyli belediyesi artık yoğun olarak Cihanbeyli merkezine hizmet edecek şekilde bir planlamaya gitmiştir. Böylelikle Cihanbeyli'de ilçe merkezi daralmış ve yapılacak olan hizmetlerin bölge halkına rahat bir şekilde ulaştırılması sağlanmıştır. Belediye başkanı tarafından ilçe hakkında yapılacaklar planlanarak öncelik alt yapı çalışmalarına verilmiştir. Öncesinde su, kanalizasyon gibi alt yapı hizmetleri bölgeye ulaştırılmıştır. Ardından bugün ilçeye uzaklığı 20 km olan İnsuyu beldesinden su getirilmiştir. Bölgeye getirilen su suyun 50 yıl gibi bir zaman zarfında ilçeye yeteceği söylenmişse de ilçenin suyu hâlâ bu bölgeden gelmeye devam etmektedir. Bu temel iki alt yapı eksikliğinin tamamlanmasının ardından ilçenin bir diğer ihtiyacı olan yolların açılması çalışmalarına ağırlık verilmiş ve böylelikle ilçenin daha güzel bir görünüme kavuşmasının yanında şehirciliğin gelişmesine yönelik adımların devam etmesi sağlanmıştır. Günümüzde oldukça popüler olan İnönü Bulvarı, Mehmet Akif Ersoy Caddesi, Atatürk Caddesi gibi caddeler yapılmıştır. Bu caddeler Cihanbeyli'nin doğusuyla batısını birbirine bağlayan çok önemli caddelerdir². Zamanla bu yollara eklenen bağlantı yolları ile birlikte ilçe artık yavaş yavaş şehir görünümünü almaya

² Bu bilgilere Eski Belediye Başkanlarından Mustafa Kerimoğlu'nun oğlu Mimar Oğuzhan Kerimoğlu ile 05.12.2022 tarihinde yapılan röportaj sonucunda ulaşılmıştır.

başlamıştır. Süregelen zaman içerisinde ilçeye gelen çeşitli göçlerle artan nüfus barınma ihtiyacının da artmasına neden olmuş ve yapılan evler, iş yerleri, sağlık kuruluşları, eğitim kurumları gibi sosyal kurumların inşa edilmesiyle birlikte ilçe gelişmeye ve şehircilik faaliyetleri alanında ilerlemeye başlamıştır. Cihanbeyli gelişmişliği hakkında en son 2018 yılında Mevlana Kalkınma Ajansı SEGE (Sosyo- Ekonomik- Gelişmişlik Sıralaması Araştırmaları) verilerine göre 37 ilçe arasında Cihanbeyli 1113,9 oranında gelişmişlik endeksi ile 11. sırada yer almıştır (Gürbüz, 2019: 10).

Küresel iklim değişikliği tüm dünyanın karşı karşıya kaldığı en önemli çevre ve kalkınma problemi olarak ülkemiz için de öncelikli önlem alınması gereken konular arasında yer almaktadır.

Dünya iklimi tarihi süreç içerisinde birçok kez değişim göstermiştir. Bu değişim, doğal nedenlerden kaynaklanabildiği gibi coğrafi keşifler ve sanayileşme gibi birçok insan faaliyetlerinden dolayı da ortaya çıkmıştır. Endüstri devrimi ile beraber fosil yakıt kullanımı ile atmosferin kimyasal oluşumu etkilenmiştir. Bunun sonucunda 18. yüzyılın ortalarından itibaren atmosferde karbondioksit, metan ve azot oksit artmıştır. Dolayısıyla atmosferde bulunan sera gazları artmış ve küresel ısınma ortaya çıkmıştır. 20. yüzyıl boyunca yeryüzündeki ortalama küresel yüzey sıcaklığı 0,6 °C artmışken, gelecek yüzyılda da ortalama yüzey sıcaklığının 1,4-5,8 °C artacağı beklenmektedir. Bu ısınma, iklim değişikliğinin yanı sıra taşkın ve kuraklık gibi aşırı olaylarda artışlara sebep olabileceği gibi hidrolojik afetleri hızlandırıcı bir etken olarak da görülmektedir (Köksoy, 2012: 6).

Zaman içerisinde etkileri gittikçe artan küresel ısınma, ülkemizi de kuraklık düzeyinde etkileyecektir. Özellikle Orta Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinin ciddi anlamda bir yağış eksikliği yaşamayı beklenmektedir. Zaten adı geçen bu bölgelerin geçmiş yıllardaki yıllık yağış ortalamalarına bakıldığında epey düşük değerlere sahip olduğu da anlaşılmaktadır. Bahsi geçen bu bölgelerin kurak bir iklim yapısına sahip olmasının yanında bir de yaşanan küresel ısınma tehdidi, hem tarımsal üretim hem de diğer yaşamsal faaliyetler için gerekli olan su ihtiyacının karşılanması aşamasında önemli bir sorun oluşturmaktadır. Kuraklık, taşkın sel gibi ani meydana gelen doğal afetler arasında olmamasına rağmen, dünyadaki doğa olayları içerisinde en fazla maliyeti olan doğal afetlerdendir ve küresel anlamda oldukça önemli maddi zararlara sebep vermektedir (Köksoy, 2012: 6).

Türkiye yerkürenin kuraklıkla karşı karşıya bulunan önemli bir bölgesindedir. Bölgemizde kuraklık olmasa dahi, nüfus artışı, yeni alanların sulamaya açılması ve su kaynaklarının kirlenmesi neticesinde şimdiden kişi başına düşen su miktarında ciddi bir yetersizlik söz konusudur (Şen, 2003: 265-285).

Kuraklık yalnızca fiziksel ya da bir doğa olayı olarak görülmemelidir. Kuraklığın, insanın ve onun yaşamsal faaliyetlerini devam ettirebilme adına hayatında çok önemli bir yere sahip olan su kaynakları üzerinde çeşitli etkileri vardır. Uzun süreli yaşanan kuru havalar havadaki nem miktarını azaltarak toprak ve su kaynakları üzerinde olumsuz etkilere sebep olmaktadır. Bunun neticesinde ciddi çevresel, ekonomik ve sosyal problemlerin ortaya çıktığı görülmektedir. Esas olarak küresel iklim değişikliği nedeniyle gittikçe artan sıcaklık ve buna bağlı olarak gelişen yağış yetersizliği neticesinde ortaya çıkan kuraklık, üretimde azalmaya, yetersiz beslenmeye ve kıtlığa dolayısıyla açlık kaynaklı ölümlere neden olabileceğinden tüm dünyayı olumsuz yönde etkileyen küresel bir tehdit olarak görülmektedir (Köksoy, 2012: 8-9).

Küresel iklim değişikliği ve kuraklıktan en çok etkilenen İç Anadolu'da Konya ovası ve Türkiye'nin ikinci büyük gölüne yani Tuz Gölüne sahip olan, Konya'nın Cihanbeyli ilçesidir. Cihanbeyli, 38°39' kuzey enlemi ile 32°55' doğu boylamı arasında yer almaktadır. İl merkezine uzaklığı 98 km'dir. İlçenin deniz seviyesinden ortalama yüksekliği 950-1.000 metredir. Kuzeyinde Kulu ve Ankara'nın Haymana ilçesi; güneyinde Altınekin, batısında Sarayönü ve Yunak ilçeleri, doğusunda Tuz Gölü ve Aksaray ili bulunmaktadır. İlçenin yüzölçümü 3.634,76 km²'dir (MKA, 2019: 5).

"Tuz Gölü'nü besleyen sular doğuda Şereflikoçhisar'dan geçen Peçenek Suyu, güneyde Eskiil'den göle giren Bağlıca ve Kırkdelik suları ile Eşmekaya kaynakları, güneybatıda Tersakan ayağı ile batıda Cihanbeyli'den gelen İnsuyu'dur" (Ekercin, 2007: 26-27).

"Tuz Gölü ile yakın ilişkide olan göller, Tuz Gölü ile bir ekosistem bütünlüğü göstermektedir. Yakın çevresindeki göller Tersakan Gölü, Bolluk Gölü ve Kulu Gölleridir. Tuz Gölü kışın kapladığı geniş su alanı ile su kuşları için önemli bir kışlama alanıdır" (Ekercin, 2007: 27). "Tuz Gölü ve çevresi Uluslararası kıstaslara göre A sınıfına giren bir sulak alandır. Tuz Gölü Havzası 14.09.2000 tarih ve 2000/1381 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararıyla Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak tespit ve ilan edilmiştir" (Ekercin, 2007: 27).

"Bölge dağlarla çevrili olmasından dolayı, denizlerin nemli ılıman havası bölgeye sokulamaz. Bu nedenle de topoğrafyaya bağlı olarak Tuz Gölü ve Havzasında, yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve kar yağışlı olan karasal iklim hâkimdir. Bölgede, doğuya doğru gidildikçe yüksekliğin artmasına bağlı karasallık derecesi artar ve kış sıcaklıkları çok düşük değerlere ulaşır" (Akin, 2019: 46). İç Anadolu bölgesi, ülkemizin en az yağış alan bölgesidir. Ortalama yağış bölgede 400 mm civarındadır ve bölge en fazla yağışı ilkbahar aylarında sağanak şeklinde almaktadır. En kurak mevsim ise yaz mevsimidir. Bölgenin ve ülkemizin en az yağış alan bölgesi ise Tuz Gölü çevresidir (320 mm). Bölgede, sıcaklığın arttığı dönem, yağışların da azaldığı döneme rastladığı için, buharlaşma ile birlikte bitkilerin kaybettiği su miktarı karşılanamamakta ve Haziran ile Kasım arası dönemlerde ciddi bir kuraklık görülmektedir (Akin, 2019: 47).

Cihanbeyli bölgesi ve Tuz Gölü havzasının iklim değişikliğinden ne derece etkilendiğini ortaya koymak amaçlı çeşitli akademik çalışmalar ortaya konmuştur. Bu çalışmalar incelendiğinde Tuz Gölü ve çevresinde kuraklık derecesinin tespit edilmesi yönünde önemli parametrelerden biri olan yağışın eğilim ve değişim tespiti için yıllık ortalama yağış tutarlarının 1975-2016 yılları arasındaki eğilimleri incelenmiştir. Tuz Gölü çevresindeki istasyonlarda yıllık ortalama yağış eğrileri incelendiğinde 40 yıllık süreç içerisinde yağışlarda %16 ile %24 oranında bir azalma görülmüştür (Akin, 2019: 51). Ortalama yağış miktarında 1,2-11,6 mm arasında bir azalma meydana gelmiştir. Bu veriler neticesinde zaten kurak bir yapıya sahip olan Tuz Gölü ve çevresinde kuraklık etkisinin daha da şiddetlendiği görülmektedir.

Su varlığını etkileyen diğer önemli parametrelerden biri de sıcaklıktır. Tuz Gölü çevresindeki istasyonlarda yıllık ortalama sıcaklık eğrileri incelendiğinde Tuz Gölü ve çevresinde 40 yıllık zaman diliminde ortalama sıcaklığın 1,7 ile 3,6°C arttığı görülmektedir. Bu artış ise yerüstü su kaynaklarının hızlı bir şekilde buharlaşmasına neden olmaktadır (Akin, 2019: 51).

Bütün bu etkilerin yanında binlerce yıldır Konya ovasında susuz hasat edilen tahıllar yerine Cihanbeyli ve çevresinde sulama gerektiren ekim bitkilerine (mısır, şeker pancarı vb.) geçilmesi su kullanımını artırmış ve Tuz Gölü'nün kurumasını daha çok tetiklemiştir. İklim değişikliği neticesinde etkisi gittikçe artan kuraklıktan etkilenmeyi en aza indirmek isteyen insanlar azalan yüzey sularından yeraltı su kaynaklarına yönelmişlerdir. "Yeraltı suyu kullanımı amaçlı olarak havzada, 6.000 adet kuyu ruhsatlı olarak açılmıştır. Bununla birlikte havzada yaklaşık 10.000 adet kuyunun da ruhsatsız olarak kaçak açıldığı tespit edilmiştir" (Ekercin, 2007: 72).

Küresel ısınmadan ve buna bağlı gelişim gösteren iklim değişikliğinden oldukça fazla etkilendiği görülen Cihanbeyli ilçesi ve Tuz Gölü havzasında gerekli önlemlerin alınması iklim değişikliğinin bölgeye vereceği zararı en aza indirme açısından büyük önem arz etmektedir. Bu doğrultuda da hazırlanmış çeşitli stratejik planlar bulunmaktadır. Bu planlara göre çiftçilerimizi bilinçli gübre kullanımı için teşvik ederek sulama, toprak işleme, tarımsal ilaçlama gibi konularda modern teknikler kullanılması sağlanarak emisyonların en aza indirilmesi amaçlanmaktadır. Beraberinde kuraklığa dayanıklı bitki türleri ile sertifikalı tohum üretimi desteklenmekte ve halkımız arasında bunun yaygınlaşmasına özen gösterilmektedir (ÇŞB, 2010-2023: 28).

Üreticilerimizin sulama suyu kullandıklarında tasarruf etmelerini sağlayacak, maliyeti azaltacak modern basınçlı sulama sistemlerinin (damlama/yağmurlama) kullanılmasına yönelik teşvikler yapılmaktadır.

Millî ağaçlandırma seferberliği kapsamında ülke genelinde ağaçlandırma çalışmaları yapılmaktadır. Özellikle Konya Cihanbeyli gibi kurak/yarı kurak alanlarda susuzluğa dayanıklı ağaç türleri tespiti yapılarak bunlarla ağaçlandırma yapılmaktadır.

Tarım sigortaları kanunu kapsamında kuraklık, dolu, sel, don, fırtına, heyelan gibi iklim olaylarının da içerisinde yer aldığı doğal afetlerden üreticiyi koruyabilme adına üretici zararlarının tazmini gerçekleştirilmektedir. Yine aynı şekilde tabii afetlerden zarar gören üreticiye sağlanacak yardımlar ile üreticinin küresel ısınma ve iklim değişikliğinden en az derecede etkilenmesi arzu edilmektedir (Talu&Kocaman: 23).

4. Tartışma ve Sonuç

Konya ilinin en geniş toprağa sahip olan Cihanbeyli ilçesi tarih boyunca birçok farklı kültür ve medeniyete ev sahipliği yapmış ve süre gelen zaman içerisinde de yine aynı şekilde farklılıkların kültürel çeşitlilik olarak kabul edildiği; insanların huzur ve birliktelik içerisinde yaşadıkları kozmopolit bir ilçe olma özelliğini devam ettirmektedir. Konya'nın tahıl ambarı olarak bilinen Cihanbeyli; doğusunda Şereflikoçhisar ve Aksaray sınırlarının kesiştiği Tuz Gölü, batısında Yunak ve Sarayönü, kuzeyinde Kulu ve Haymana, güneyinde ise Altınekin ilçesiyle çevrilidir (CK, 2002: 14).

Yüzölçümü yaklaşık 4.109 km²'dir ve ilçe yüzölçümü bakımından Türkiye' nin en büyük ilçesidir (<http://www.konya.gov.tr/cihanbeyli> Erişim: 30 Haziran 2023).

Tarihi süreç incelendiğinde ilçe oluşu Cumhuriyet tarihi ile özdeş olan Cihanbeyli'de çevre şehircilik faaliyetleri 1980 yılında dönemin belediye başkanı Mustafa Kerimoğlu zamanında hız kazanmış ve günümüzdeki şeklini almıştır.

Tüm dünyayı ciddi boyutlarda etkileyen küresel iklim değişikliği tahıl ambarı olarak bilinen Cihanbeyli'yi de etkisi altına almıştır. Yıllık ortalama sıcaklık verileri ve yıllık ortalama yağış verileri incelendiğinde belirli periyotlarda sıcaklık oranının artarken yağış miktarının düşmeye başladığı gözlenmektedir. Bu veriler göz önüne alındığında zaten kurak bir yapıya sahip olan Cihanbeyli Tuz Gölü ve çevresinde kuraklık etkisinin daha da şiddetlendiği görülmektedir. Artan sıcaklık mevcut su kaynaklarını da doğrudan etkileyerek sıcaklığın artmasına bağlı olarak yer üstü su kaynaklarının hızlı bir şekilde buharlaşmasına yol açmaktadır.

Hızlı bir şekilde gelişen küresel ısınmadan ve buna bağlı gelişen iklim değişikliğinden oldukça fazla etkilendiği görülen Cihanbeyli ilçesi ve Tuz Gölü havzasında gerekli önlemlerin alınması iklim değişikliğinin bölgeye vereceği zararı en aza indirme noktasında büyük önem arz etmektedir. Bu oluşacak zararın önüne geçebilme adına stratejik planlar yapılmaktadır. Bu planlarla çiftçilerimizi bilinçli gübre kullanımı için teşvik ederek sulama, toprak işleme, tarımsal ilaçlama gibi konularda modern teknikler kullanılması sağlanarak emisyonların en aza indirilmesi

amaçlanmaktadır. Beraberinde kuraklığa dayanıklı bitki türleri ile sertifikalı tohum üretimi desteklenmekte ve halkımız arasında bunun yaygınlaşmasına özen gösterilmektedir (ÇŞB, 2010-2023: 28).

Sonuç olarak ülkemiz genelinde küresel sıcaklık ve iklim değişikliği zararlarının en aza indirilmesi amacıyla yönelik birçok çalışma yapılmakta ve daha ilerisi için planlamalara devam edilmektedir. Özellikle küresel sıcaklığın beraberinde getirdiği kuraklıkta oldukça etkili olan tarımda bilinçsiz su kullanımının önüne geçilmeli ruhsatsız yeraltı su kaynakları durdurulmalıdır.

5. Etik Standartlara Uygunluk

a) Author Contributions

b) Conflict of Interests

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

c) Statement on the Welfare of Animals

Bu çalışmada hayvan denekleri bulunmamaktadır.

d) Statement of Human Rights

Bu çalışmada insan denekleri bulunmamaktadır.

e) Funding

Herhangi bir finansal destek bulunmamaktadır.

6. Kaynakça

AKIN, Burcu (2019). Tuz Gölü Havzasının Kuraklık Analizi, *Ulusal Çevre Bilimleri Araştırma Dergisi*, S 2/1, s. 44-56

BAHAR, Hasan (2011). Cihanbeyli, *Konya Ansiklopedisi C.2*, s. 254-256, Konya: Konya Büyükşehir Yayınları.

Cihanbeyli Kaymakamlığı (2002), *Flamingo ve Tuz Diyarı Cihanbeyli*, Konya.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, *Türkiye İklim Değişikliği Stratejisi 2010-2023*.

EKERCİN, Semih (2007). *Uzaktan Algılama ve Coğrafi Bilgi Sistemleri Entegrasyonu ile Tuz Gölü ve Yakın Çevresinin Zamana Bağlı Değişim Analizi*, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Jeodezi ve Fotogrametri Ana Bilim Dalı Doktora Tezi (Dan: Prof. Dr. Cankut Örmeci).

GÜLGÖNÜL, Ebubekir (2017). *1831 Nüfus Sayımına Göre Esbkeşan Kazasının Nüfus ve Demografik Yapısı*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi (Dan.: Yrd. Doç. Dr. Mehmet Yılmaz).

GÜRBÜZ, Güvenç (2019). TR 52 Bölgesi İlçelerinin Seçilen Değişkenlere Göre Endeksleri, Mevlana Kalkınma Ajansı.

KARADENİZ, H. Basri (1997). Atçeken Oymaklarının Yurtlarında Yer Adları, *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, S.108, s. 116-117, İstanbul.

KIRAN, İzanruba (2020). *Konya-Cihanbeyli-Böğürdelik Tatarları'nın Halk Ezgileri*, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Geleneksel Türk Müzikleri Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi (Dan.: Prof. Dr. Ayten Kaplan).

KÖKSOY, Nurten Elvan (2012). TR52 Bölgesi (Konya Karaman) Kuraklık İndeksi Raporu, Mevlana Kalkınma Ajansı.

[MKA] Mevlana Kalkınma Ajansı (2019) *Cihanbeyli İlçe Raporu*, Konya.

ŞEN, Zekai (2003). *Su Bilimi ve Yöntemleri*, İstanbul: Su Vakfı Yayınları.

ŞİMŞEK, Ahmet (2011). 'Cihanbeyli' *Konya Ansiklopedisi*, C.2, s. 254, Konya: Konya Büyükşehir Yayınları.

ŞİRİN, İbrahim (2018). Bolvadin'de Mukim Karabağ Aşiretinin İskânı, İktisadî ve Sosyal Tarihi, *Alevilik –Bektaşilik Araştırmaları Dergisi*, S. 17, s. 3-31, Hausen /Almanya: Alevi-Bektaşî Kültür Enstitüsü Yayınları.

TALU, Nuran - KOCAMAN, Habip. 'Türkiye'de İklim Değişikliği ile Mücadelede Politikalar, Yasal ve Kurumsal Yapı', *İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi*. https://www.iklimin.org/egitimmateryalleri/TR%20Pol_NT.pdf (Erişim Tarihi: 30 Haziran 2023)

TURAN, Osman (1993). *Selçuklular Zamanında Türkiye*, İstanbul: Ötüken Yayınları.

İnternet Kaynakları:

https://www.nufusu.com/ilce/cihanbeyli_konya-nufusu-,01.01.2024

<http://www.konya.gov.tr/cihanbeyli, 01.01.2024>